

KLIIMAMINISTEERIUM

Margus Rebane
Redstorm OÜ

Teie 03.01.2024

Meie 29.01.2024 nr 19-14/24/42-2

Vastus eluskala transpordi ja eriveose kohta

Austatud Margus Rebane

Teie 3. jaanuaril 2024 Transpordiametile esitatud pöördumise sisu kuulub peamiselt Kliimaministeeriumi pädevusse. Alljärgnevalt leiate vastused ja õigusviited Teie poolt esitatud küsimustele.

1. *Lisatrans Oy sooviks registreerida ettevõtte Eestis ning seoses sellega tekkis küsimus, et kas nad võivad kasutada eluskala transpordiks autosid, mis on registreeritud Soomes või tuleks ka auto/autod registreerida Eestis?*

Vastus: Sõidukite registreerimiskord tuleneb liiklusseadusest (edaspidi: LS). Üldnormi, so LS § 76 lg 3 kohaselt tuleb Eestis registreeritud ettevõtjale kuuluv sõiduk registreerida Eesti liiklusregistris.

LS § 76 väljavõte:

(3) Registreerimisele kuulub Eestis alaliselt elava, Eestis elamisloa saanud füüsilise ja Eestis registreeritud juriidilise isiku Eestis kasutusele võetav mootorsõiduk või selle haagis. Samuti kuulub registreerimisele välisriigis alaliselt elava füüsilise isiku, välisriigis registreeritud juriidilise isiku ja füüsilisest isikust ettevõtja kasutusele võetud mootorsõiduk ja haagis, mis on Eestis pidevalt viibinud kauem kui üks aasta.

Paralleelselt tuleb arvesse võtta ka valdkonna erinevusi. Nimelt tasulist autoveedu reguleerib autoveoseadus (edaspidi: AutoVS). Olulisemana tuleb ära märkida ühenduse tegevusloa ja selle kinnitatud ärakirja (edaspidi: tegevusloa ära kiri) kohustuslikkust.

AutoVS § 5 väljavõte:

(1) Tasuline veosevedu auto või autorongiga, mille suurim lubatud täismass ületab 3500 kilogrammi ja mille valmistajakiirus ületab 40 kilomeetrit tunnis, on kehtiva tegevusloa ja tegevusloa ära kirjajata keelatud, kui käesolevas seaduses, välislepingus või Euroopa Liidu õigusaktis ei ole sätestatud teisiti.

Tegevusloa ära kirja väljastamine eeldab, et taotleja on sõiduki omanik või selle lepinguline kasutaja ja kõnealune sõiduk on registreeritud Eesti liiklusregistris või mõne teise Euroopa Liidu või Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ametlikus registris.

AutoVS § 9 väljavõte:

(2) Tegevusloa ära kirja saab taotleda auto kohta, mis on registreeritud liiklusregistris või mõne teise Euroopa Liidu või Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni ametlikus registris ja läbinud tehnonõuetele vastavuse kontrolli.

(3) Tegevusloa ära kirja taotleja või omaja peab registreerimistunnistuse või kasutuslepingu alusel olema selle auto omanik või kasutaja, mille kohta ta tegevusloa ära kirja taotleb või omab.

AutoVS ja LS sätete koostoimes on oluline, kas ettevõtja eesmärk on korraldada ainult tasulisi rahvusvahelisi autovedusid või tema veotegevus on suunatud pigem siseriiklikule transporditurule. Seega, kui Eestis asutatud ettevõtja plaanib hakata kala vedama Eesti territooriumil (konkreetselt veose pealelaadimise ja ka mahalaadimise koht on Eestis), siis LS § 76 lõike 3 kohaselt on tegemist Eestis registreeritud juriidilise isiku Eestis kasutusele võetava mootorsõidukiga ning nimetatud sättest lähtuvalt kuulub see sõiduk registreerimisele Eestis ning enne vedude alustamist tuleb selle sõiduki kohta taotleda tegevusloa ära kirja. Kui Eestis asutatud ettevõtja plaanib hakata korraldama tasulisi rahvusvahelisi veosevedusid, siis on selle sõiduki kasutuselevõtt laiemal eesmärgiga kui ainult Eesti territoorium ning nagu AutoVS § 9 lõikes 2 on sätestatud, saab see ettevõtja taotleda tegevusloa kinnitatud ära kirja ka teise liikmesriigi ametlikus registris registreeritud sõidukile. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1071/2009 artikli 16 lõike 2 punkti g kohaselt tuleb veoettevõtja kasutuses oleva auto, mida kasutatakse tasulistel veosevedudel, registreerimisnumber kanda vedajate riiklikusse elektroonilisse registrisse. See tähendab, et juhul, kui Eestis asutatud veoettevõtja kasutab rahvusvahelistel veosevedudel teise liikmesriigi registreerimisnumbriga autot (näiteks kasutuslepingu alusel), siis kantakse selle auto registreerimisnumber Eesti veoettevõtete elektroonilisse registrisse (Eestis on selleks registriks majandustegevuse register lühendiga MTR) ning AutoVS § 18 lõike 1 kohaselt kantakse selle auto registreerimisnumber ka tegevusloa ära kirja erimärkuste lahtrisse.

2. Kas Eestis on kehtivad samad erisused eluskala transpordile nagu Soomes, Rootsis, Taanis ja Norras?

Eelduslikult on Teie küsimuse fookuses eluskalade heaoluga seonduvad transpordinõuded, mille osas on pädev asutus Põllumajandus- ja Toiduamet. Lisaks märgime, et kui valdkonna erinormides on kajastatud transpordiaja piirnõrmed, siis paralleelselt peab sõidukijuht arvestama ka LS §-s 130 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 561/2006 kehtestatud maksimaalse sõiduaja ning minimaalse vahe- ja puhkeaja piirangutega.

3. Soomes-Rootsis kasutatakse eluskala transpordil topelt haagiseid või pikemaid haagiseid (kuni 28 m), sel juhul on autol koos haagis(t)ega 10 telge ja autotäismassi puhul on teljekoormus 6 tonni - kas Eestis on võimalik taotleda sellistele autodele eriluba ilma, et neil oleksid saateautod ja autotäismass on suurem kui hetkel lubatud. Eluskala transport toimub üldjuhul väga lühikest aega ajavahemikul aprill-mai ning arvestades tuleviku mahtusid oleks oluline, et autoga saaks vedada rohkem kala ühe koormaga.

Auto ja autorongi suurimad mõõtmed, massid ning teljekoormused on kehtestatud LS § 80 alusel. LS § 80 lg 3 alusel kehtestatud piirnõrme ületavad vedod (edaspidi: *erivedu*) on lubatud LS §-s 34¹ sätestatud korras, mille lg 8 kohaselt võib erivedu teostada juhul, kui puudub võimalus vältida liiklusseaduse § 80 lõike 3 alusel kehtestatud nõuete ületamist või kui tegemist on jagamatu veosega. Erandina jagatava veose vedu on lubatud, kui on täidetud järgmised tingimused:

- 1) veose kohta on vormistatud elektrooniline veoseleht või muu veose elektrooniline saatedokument;
- 2) veduk on varustatud GPS-seadmega, mis võimaldab Transpordiametil määrata autorongi asukoha veo ajal;
- 3) autorongi koosseisus olevate sõidukite tegelikud massid ei ületa sõidukite registrimasse;
- 4) autorongi koosseisus olevate sõidukite tegelikud teljekoormused ei ületa sõidukite registriteljekoormusi;

- 5) autorongi mõõtmed ei ületa liiklusseaduse § 80 lõike 3 alusel kehtestatud suurimaid lubatud suurus;
- 6) veose kaal tonnides koos andmetega autorongi asukoha kohta edastatakse Transpordiametile vastavalt Transpordiameti veebilehel avaldatud andmete edastamise tehnilistele tingimustele;
- 7) veoteena kasutatakse Transpordiameti veebilehel avaldatud lubatud teedevõrku või selle osa või kohaliku omavalitsuse üksuse poolt eriloale lisatud veoteed;
- 8) eriveo teostaja on eriloa taotluses kinnitanud, et ta täidab käesolevas lõikes sätestatud eriveo teostamise tingimusi;
- 9) erivedu teostatakse autorongiga, mille veduk kuulub EURO V või vähem saastavasse EURO-heitgaasiklassi;
- 10) autorongi koosseisus olevate sõidukite kõik teljed, välja arvatud veduki pööratavate ratastega teljed, on varustatud paarisratastega;
- 11) autorongi tegelik mass ei ületa 3-teljelisest vedukist ja 3-teljelisest haagisest koosneval autorongil 48 000 kilogrammi või 3-teljelisest vedukist ja vähemalt 4-teljelisest haagisest või 4-teljelisest vedukist ja vähemalt 3-teljelisest haagisest koosneval autorongil 52 000 kilogrammi.

Kuna Teie poolt kirjeldatud eluskalad ei kvalifitseeru jagamatu veose alla ja jagatava veose erisätted eeldavad autorongi mõõtete piirväärtustest kinnipidamist (Eestis kehtestatud suurim pikkus poolhaagisega autorongil on reeglina 16,5 m ja täis-, kesk- või tugihaagisega autorongi või kaksikautorongil 18,75 m), siis eriloa väljastamiseks puudub seaduslik alus ning vedu 28 meetri pikkuse autorongiga ei ole lubatud.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Ain Tatter

Teede- ja raudteosakonna juhataja

Teadmiseks: Transpordiamet

Priit Tuuna, 625 6449

priit.tuuna@kliimaministeerium.ee